

WARSZAWSKI
UNIwersytet
MEDYCZNY

ZAKŁAD PODSTAW PIELĘGNIARSTWA

Nr referencyjny
NZA-0725-28/2023

Warszawa, 20.04.2023r

Recenzja rozprawy doktorskiej
mgr Anety Jędrzejewskiej

Satysfakcja z życia oraz satysfakcja z pracy a motywacja do podejmowania
kształcenia podyplomowego przez pielęgniarki

Przedmiotem niniejszej recenzji jest opinia, czy załączona dysertacja Pani mgr Anety Jędrzejewskiej stanowi osiągnięcie naukowe w świetle kryterium określonego w art.13 Ustawy z dnia 14.03.2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami) oraz z uwzględnieniem rozporządzenia MNiSW z dnia 30.01.2018 roku w sprawie szczegółowego trybu warunków przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim, jak również czy stanowi podstawę do nadania stopnia naukowego doktora. Z pełną odpowiedzialnością i satysfakcją stwierdzam, że załączona dysertacja spełnia wszystkie kryteria stawiane wymogom pracy doktorskiej jak i stanowi podstawę do nadania stopnia naukowego doktora. Co więcej biorąc pod uwagę wartość merytoryczną i wkład w dziedzinę nauk medycznych i nauk o zdrowiu, wnoszę o wyróżnienie niniejszej rozprawy doktorskiej.

Dysertacją jest manuskrypt, który składa się z części teoretycznej, metodologicznej, wyników, dyskusji, kierunków dalszych badań i ich uzasadnienie, wniosków, streszczenia w języku polskim i angielskim oraz piśmiennictwa. Ostatnią załączoną pozycję stanowi aneks, który zawiera spis tabel, wykresów oraz

załączników, w tym kwestionariusz osobowy, Skalę Satysfakcji z Życia, Skalę Satysfakcji z pracy, Minesocki Kwestionariusz Zadovolenia z Pracy, Skalę Intencji Podejmowania Szkoleń oraz Planowania Podjęcia Szkolenia, Zgodę Dyrektora na realizację badań, Uchwałę Komisji Bioetycznej oraz Świadomą Zgodę na udział w badaniach. Praca jest napisana zrozumiale i bardzo dobrze opracowana jest część dotycząca prezentacji wyników badania. Drobne błędy stylistyczne i interpunkcyjne (np. strona 37 „*spytano respondentów*” czy strona 99 „*lepiej zadowolone*”) nie wpływają na jakość wkładu merytorycznego niniejszej dysertacji. Wydaje się, że dobrym rozwiązaniem jest umieszczenie streszczenia na początku manuskryptu (w języku polskim i angielskim) a nie jak ma to miejsce w tym przypadku po wnioskach pracy. Ze względu na liczbę znaków zastosowaną w streszczeniu, wydaje się, że dobrą praktyką byłoby wyartykułowanie tylko najważniejszych wyników badań tak, aby zminimalizować liczbę znaków (np. do 250).

W części teoretycznej autorka w sposób spójny opisuje zagadnienie dotyczące systemu kształcenia pielęgniarek z regulacjami prawnymi i organizacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem drugiego poziomu kształcenia – podyplomowego, który obowiązuje od 2000 roku i jest oparty o boloński system kształcenia pielęgniarek. Autorka zwraca uwagę na potrzebę ustawicznego kształcenia ze względu na stawianie wymogi systemowe jak i potrzebę podnoszenia kompetencji, w tym koniecznych w ramach samodzielnej praktyki. Szczególną rolę przypisuje się kursom specjalistycznym, w tym Wywiad i Badanie fizykalne, które ze względu na charakter i możliwości wykorzystania nabywanych umiejętności są konieczne w dobie „*porady pielęgniarskiej*”. Nie bez znaczenia jest również fakt, jak twierdzi Autorka potrzeby nabywania kompetencji miękkich i ich możliwości wykorzystywania w relacjach interdyscyplinarnych jak i w sprawowanej opiece nad pacjentem. Kolejne podrozdziały w części teoretycznej dotyczą motywacji do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, satysfakcji z pracy oraz wybranych aspektów satysfakcji z życia. Zwraca się uwagę na potrzebę kompleksowego podejścia do istotnych zagadnień, które definiowane z reguły jako miara subiektywna, są zależne od indywidualnych potrzeb osobistego systemu wartości. Na szczególne wyróżnienie zasługuje fakt, że Autorka rozprawy na każdym etapie pracy, w tym w części teoretycznej podejmuje aktywną i krytyczną dyskusję nad

wypracowanymi w literaturze przedmiotu definicjami, modelami i podejściem do wybranych aspektów motywacji, satysfakcji z życia osobistego jak i podejmowanych ról zawodowych.

Część metodologiczna pracy zawiera jasno sformułowany cel „*określenie związku satysfakcji z życia oraz satysfakcji z pracy z motywacją do podejmowania kształcenia podyplomowego pielęgniarek*”, główne problemy badań, hipotezę główną i szczegółowe, które weryfikowane zostały na etapie dyskusji i wniosków płynących z podejmowanych badań empirycznych. Narzędziem, jakim posłużono się w pracy był zbiór prawidłowo dobranych kwestionariuszy i skal, wcześniej wymienionych w niniejszej recenzji jak i autorski kwestionariusz ankiety. W związku z zastosowanymi walidowanymi narzędziami, nie pojawia się w niniejszej pracy informacja o uzyskaniu zgody na ich powszechne zastosowanie. I w związku z powyższym, jeżeli Autorka takowe zgody posiada dobrą praktyką byłoby umieszczenie tych informacji w Aneksach.

Badanie właściwe zostało poprzedzone szczegółową analizą literatury, opracowaniem założeń metodologicznych pracy i uzyskaniem niezbędnych zgód na przeprowadzenie badania. Do projektu została włączona reprezentatywna grupa badanych na podstawie wcześniej opracowanego kryterium doboru respondentów, co niewątpliwie wzmacnia wartość niemniejszego badania. Wyniki zostały opracowane na podstawie dobrze dobranego klucza statystycznego i dowodzą, że pielęgniarki/pielęgniarze wykazują względnie zróżnicowane poczucie satysfakcji z życia, a co istotne wraz z wiekiem notuje się w tej grupie zawodowej znamienne istotny spadek jej poziomu. Co ciekawe w przypadku satysfakcji z pracy, która jak wykazuje Autorka jest na poziomie przeciętnym, w grupie czynników istotnie różnicujących jej poziom jest ukończona forma kształcenia podyplomowego. Pielęgniarki/pielęgniarze bardziej usatysfakcjonowani z życia i pracy mają większą motywację do podejmowania kształcenia podyplomowego. To pierwsze tego typu badanie w literaturze przedmiotu weryfikujące wpływ satysfakcji: z jednej strony z życia z drugiej z pracy na próby poszerzania kompetencji poprzez podejmowane różne formy kształcenia podyplomowego.

Na dalszym etapie Autorka podejmuje merytoryczną dyskusję nad własnymi wynikami badań w odniesieniu do tych prezentowanych w literaturze przedmiotu.

To dojrzała część pracy, która dowodzi o dobrej znajomości zagadnienia i umiejętności krytycznej analizy materiału. Dobór cytowanych badań nie jest przypadkowy a odpowiada zagadnieniom, które bezpośrednio odnoszą się do omawianego obszaru. Cytowana literatura to 217 pozycji piśmiennictwa, które stanowią kompleksową analizę omawianego przedmiotu z ostatnich 25 lat. Jest usystematyzowana i opracowana według jednolitego i przejrzystego schematu. Ponadto praca zawiera 47 tabel i 7 wykresów, które są opracowane w sposób spójny i klarowny, co niewątpliwie stwarza dobre warunki do recenzji załączonego materiału.

Z wielką przyjemnością, stwierdzam że dysertacja zarówno prezentuje wiedzę Kandydatki w dyscyplinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu jak i dowodzi o umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Tym samym w mojej opinii przedstawiona rozprawa Pani mgr Anety Jędrzejewskiej spełnia warunki określone w art.13 Ustawy z dnia 14.03.2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami) oraz z uwzględnieniem rozporządzenia MNiSW z dnia 30.01.2018 roku w sprawie szczegółowego trybu warunków przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim i w związku z tym, zwracam się do Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku o dopuszczenie Pani mgr Anety Jędrzejewskiej do dalszych etapów postępowania. Jednocześnie zwracam się, z uprzejmą prośbą o wyróżnienie niniejszej dysertacji, ze względu na istotny/pionierski wkład w dziedzinę nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

KIEROWNIK
Zakład Podstaw Pielęgniarstwa
Eolyta
dr hab. n. med. Eolyta Przych-Falta